

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่พัทลุง
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
(ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕)

๑. ความเป็นมา

โอกาสพิเศษที่กรมวิชาการเกษตร ครบรอบ ๓๖ ปี แห่งการสถาปนาในปี ๒๕๕๒ นายสมชาย ชาญณรงค์กุล อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ได้มีนโยบายให้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขึ้นทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติฯ และเผยแพร่ผลงานสู่ประชาชน นายไพโรจน์ สุวรรณจินดา ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ ได้มอบหมายให้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จัดทำศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่พัทลุง เพื่อเป็นตัวแทนในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อเผยแพร่หลักการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

๓.๑.๒ เพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบที่นำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ในการผลิตพืช

๓.๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญา และการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

๓.๑.๔ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ ผูกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร จำนวน ๙๐ ราย

๓.๒.๒ การขยายผลเทคโนโลยีสู่เกษตรกรเพื่อตอบโจทย์การแก้ปัญหาโครงการพระราชดำริด้านพืช จำนวน ๑๐ ราย พื้นที่ ๑๐ ไร่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ -

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ :

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร :

ปี ๒๕๖๕ ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้ในการดำเนินงาน คือ การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่พัทลุง และการดำเนินงานในกิจกรรมการขยายผลสู่เกษตรกร

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

กปร.

มูลนิธิชัยพัฒนา

อื่นๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ แปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร (เกษตรกรขยายผล)

ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบขยายผลเทคโนโลยี จำนวน ๑๐ ราย ๑๐ ไร่ โดยจัดทำแปลงต้นแบบพืชไร่อหลังนา ได้แก่ พันธุ์พืชไร่อของกรมวิชาการเกษตร คือ ข้าวโพดหวานพันธุ์สูงขลา ๘๔ - ๑

๗.๒ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (แปลงต้นแบบในพื้นที่โครงการฯ)

แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๑. ระบบการปลูกพืช (นาข้าว) พื้นที่จำนวน ๖ ไร่
๒. ระบบการปลูกพืชผสมผสาน พื้นที่จำนวน ๗ ไร่
๓. ระบบเกษตรพื้นที่แหล่งน้ำ
๔. กิจกรรมการผลิตเห็ดเศรษฐกิจ จำนวน ๑ โรงเรือน
๕. กิจกรรมการปลูกผักกาดแคร์
๖. แปลงต้นแบบเทคโนโลยี

จัดทำแปลงต้นแบบขยายผลเทคโนโลยีการพัฒนการผลิตพืชโดยใช้เทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๑ เทคโนโลยี คือ พืชไร่อหลังนา ได้แก่ พันธุ์พืชไร่อของกรมวิชาการเกษตร คือ ข้าวโพดหวานพันธุ์สูงขลา ๘๔ - ๑

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

๗.๔ การประสานงาน ติดตาม และรายงานผล

- ติดตามการจัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยี

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๑. ระบบการปลูกพืช (นาข้าว) พื้นที่จำนวน ๖ ไร่

แปลงสาธิตการปลูกข้าว

ดำเนินการไถเตรียมพื้นที่ ไถตะ ไถแปร ทำเทือก เพื่อทำข้าวนาปี โดยการหว่านข้าวสังข์หยดพัทลุง หว่านด้วยวิธีหว่านน้ำตาม อัตราเมล็ดพันธุ์ ๑๕ กก./ไร่ พร้อมปฏิบัติดูแลรักษา

๒. ระบบการปลูกพืชผสมผสาน พื้นที่จำนวน ๗ ไร่

แปลงสาธิตการปลูกพืชผสมผสาน

- ดูแลรักษาส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม จำนวน ๒๕ ต้น โดยดำเนินการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น โดยหว่านรอบทรงต้น พร้อมทั้งห่อผลด้วยถุงตาข่ายไนลอน
- ดูแลรักษาฝรั่งกิมจู โดยดำเนินการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น พร้อมทั้งห่อผล
- ดูแลแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน พันธุ์สุราษฎร์ธานี ๑ โดยการแทงทางใบปาล์มน้ำมันและกำจัดวัชพืช

- มะพร้าวน้ำหอม คุณลักษณะตัดแต่งกิ่งเดิมผลผลิตใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น โดยหว่านรอบทรงต้น
- มะนาวในท่อซีเมนต์ใช้พันธุ์แป้นพิจิตร จำนวน ๓๐ ท่อ โดยปฏิบัติดูแลรักษาเก็บผลผลิต ใส่ปุ๋ยหมัก เต็มอากาศเพื่อศึกษาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพ ลักษณะพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตร การลดต้นทุนการผลิต
- มะม่วงพันธุ์พื้นเมือง ปฏิบัติดูแลรักษาเพื่อทดสอบพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพดิน

๓. ระบบเกษตรพื้นที่แหล่งน้ำ

กำจัดวัชพืชบริเวณร่องสวนมะพร้าวและคูบัว

๔. กิจกรรมการผลิตเห็ดเศรษฐกิจ จำนวน ๑ โรงเรือน

ดำเนินการเปิดดอกเห็ดนางฟ้า พร้อมปฏิบัติดูแลรักษา

๕. กิจกรรมการปลูกผักยกแคร่

ดำเนินการปลูกผักยกแคร่ โดยผสมดินปลูก อัตราส่วน ดิน : ปุ๋ยหมักเต็มอากาศ : แกลบ

ดิบ + แหนแดง (๓ : ๒ : ๑) โดยดำเนินการปลูกผักบั้งจีน กวางตุ้ง ผักกาดขาว พร้อมปฏิบัติดูแลรักษา

๖. แปลงต้นแบบเทคโนโลยี

ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบขยายผลเทคโนโลยี จำนวน ๑๐

ราย ๑๐ ไร่ โดยจัดทำแปลงต้นแบบพืชไร่หลังนา ได้แก่ พันธุ์พืชไร่ของกรมวิชาการเกษตร คือ ข้าวโพดหวาน พันธุ์สงขลา ๘๔ - ๑ (ตาราง ๑) โดยมีกรรมวิธีดังนี้

ตารางที่ ๑ เทคโนโลยีการพัฒนการผลิตพืชโดยใช้เทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตร การผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา ๘๔ - ๑

การเตรียมพื้นที่	ไถตะ ๑ ครั้ง แล้วตากดินทิ้งไว้ ๗-๑๐ วัน เพื่อทำลายวัชพืชหรือเมล็ดวัชพืชและโรคแมลงของข้าวโพดหวานที่อาศัยอยู่ในดิน หลังจากนั้นถึงไถแปรหรือพรวนให้ดินร่วนซุยอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งใส่ปุ๋ยคอก อัตรา ๑๐๐-๓๐๐ กิโลกรัมต่อไร่		
การปลูก	ควรปลูกให้เป็นแถวโดยให้ระยะระหว่างร่อง ๗๕ เซนติเมตร ระยะระหว่างหลุม ๒๕ เซนติเมตร และหยอดเมล็ดอย่างน้อย ๑ เมล็ดต่อหลุม		
การจัดการปุ๋ย	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓
	เมื่อข้าวโพดหวานอายุ ๑๐-๑๔ วัน ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่	เมื่อข้าวโพดหวานอายุ ๒๕-๓๐ วัน ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ โดยโรยเป็นแถวข้างโคนต้นพร้อมพูนโคนต้น	เมื่อข้าวโพดหวานอายุ ๒๕-๓๐ วัน ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ โดยโรยเป็นแถวข้างโคนต้นพร้อมพูนโคนต้น

ตารางที่ ๒ เกษตรกรขยายผลที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบพืชไร่หลังนา โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่พัทลุง

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
๑	นายประสิทธิ์ อินทรฤทธิ์	๑๙ ม.๙ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๒	นางคนอง สุวรรณ	๑๐๕/๒ ม.๙ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๓	นายสมโชค อินทรฤทธิ์	๖๑ ม.๑๐ ต.ควนมะพร้าว อ.เมือง จ.พัทลุง
๔	นางสาวบุญนัต พิทักษกิจ	๑๐๙ ม.๒ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๕	นางยวนใจ รัตนะ	๑๒๔ ม.๒ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๖	นางพัชรี พรหมเศษ	๑๓๖ ม.๖ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๗	นางฉลวย นิมแก้ว	๖ ม.๕ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๘	นางนิตยา เพิ่มพูน	๕ ม.๖ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๙	นางจินดา คงเหนียง	๖๑ ม.๕ ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
๑๐	นางสาคร ช่วยมาก	๑๕/๑ ม.๖ ต.พญาขันธุ์ อ.เมือง จ.พัทลุง

การดำเนินการจัดทำแปลงต้นแบบพืชไร่หลังนา สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

แปลงต้นแบบพืชไร่หลังนา

จากการดำเนินการโดยการสุ่มเก็บข้อมูลผลผลิตข้าวโพด และข้อมูลทางเศรษฐกิจของการผลิตข้าวโพดในแปลงต้นแบบพบว่าการผลิตข้าวโพดในกรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกรจำนวน ๒,๗๓๐ บาท แต่เมื่อเปรียบเทียบผลผลิต/ไร่ พบว่ากรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตรส่งผลทำให้ข้าวโพดมีผลผลิตเฉลี่ย ๒,๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกรที่มีผลผลิตเฉลี่ยเพียง ๑,๔๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ส่งผลไปยังรายได้สุทธิต่อไร่ ๓๗,๓๕๐ บาท/ไร่ กรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตรวิธีดั้งเดิมของเกษตรกรรายได้สุทธิต่อไร่ ๒๖,๐๘๐ บาท/ไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิต่อไร่แตกต่างจากกรรมวิธีดั้งเดิมของเกษตรกร จำนวน ๑๑,๒๗๐ บาท/ไร่ (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๒ ผลผลิตข้าวโพดและข้อมูลทางเศรษฐกิจของการผลิตข้าวโพดในแปลงต้นแบบพืชไร่หลังนา โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่พัทลุง

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		รายได้ (บาท/ไร่)		รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)		หมายเหตุ
		กรรมวิธี แนะนำ	กรรมวิธี เกษตรกร	กรรมวิธี แนะนำ	กรรมวิธี เกษตรกร	กรรมวิธี แนะนำ	กรรมวิธี เกษตรกร	กรรมวิธี แนะนำ	กรรมวิธี เกษตรกร	
๑	นางพัชรี พรหมเศษ	๔,๖๕๐	๑,๙๒๐	๒,๑๐๐	๑,๔๐๐	๔๒,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๓๗,๓๕๐	๒๖,๐๘๐	
๒	นางยวนใจ รัตนะ	-	-	-	-	-	-	-	-	ยังไม่เก็บผลผลิต
๓	นางสาวบุญนัด พิทักษ์กิจ	-	-	-	-	-	-	-	-	ยังไม่เก็บผลผลิต
๔	นายประสิทธิ์ อินทรฤทธิ์	-	-	-	-	-	-	-	-	แปลงเสียหาย เนื่องจากฝนตกหนัก
๕	นางคะนอง สุวรรณ	-	-	-	-	-	-	-	-	แปลงเสียหาย เนื่องจากฝนตกหนัก
๖	นายสมโชค อินทรฤทธิ์	-	-	-	-	-	-	-	-	แปลงเสียหาย เนื่องจากฝนตกหนัก
๗	นางฉลวย ฉิมเชื้อ	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่สามารถทำแปลง ได้ฝนตกหนัก
๘	นางนิตยา เพิ่มพูน	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่สามารถทำแปลง ได้ฝนตกหนัก
๗	นางจินดา คงเหนียง	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่สามารถทำแปลง ได้ฝนตกหนัก
๘	นางสาคร ช่วยมาก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่สามารถทำแปลง ได้ฝนตกหนัก
เฉลี่ย		๔,๖๕๐	๑,๙๒๐	๒,๑๐๐	๑,๔๐๐	๔,๒๐๐	๒๘,๐๐๐	๓๗,๓๕๐	๒๖,๐๘๐	

๙. ปัญหา/อุปสรรค

-

๑๐. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

ภาพที่ ๑ การเจริญเติบโตของข้าวโพดหวาน พันธุ์สงขลา ๘๔ - ๑ ในกรมวิธีแนะนำและกรมวิธีเกษตรกรในแปลงต้นแบบพืชไร่หลังนาโครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่พัทลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒ การผลิตข้าวโพดหวาน ของเกษตรกรขยายผลที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากฝนตกหนักและไม่สามารถ
จัดทำแปลงได้ โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่พัทลุง ประจำปี
งบประมาณ ๒๕๖๕